

R³KNOWLEDGE
SUSTAINABILITY CONSULTANTS

Εθνικός Κλιματικός Νόμος

Οδηγός Υποχρεώσεων για τις Επιχειρήσεις

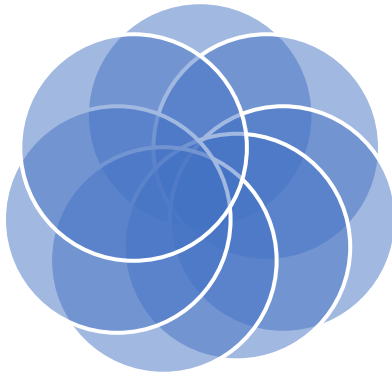

**Μηχανισμός
ανάκαμψης και
ανθεκτικότητας
(RFF)**

**Fit for 55: Σχέδιο της ΕΕ
για μείωση των εκπομπών
αερίων του θερμοκηπίου
κατά 55% έως το 2030**

#fitfor55

**Δέσμευση της ΕΕ
για μηδενικές
εκπομπές έως το
2050**

**Ψηφίστηκε
το 2021**

Εθνικός Κλιματικός Νόμος

Οι στόχοι της Ευρωπαϊκής Πράσινης Συμφωνίας για την επίτευξη του στόχου **Net zero emissions by 2050** παίρνουν πλέον δεσμευτικό χαρακτήρα στην ελληνική νομοθεσία με την εισαγωγή του Εθνικού Κλιματικού Νόμου **(N.4936/2022)**

Τι περιλαμβάνεται στον Κλιματικό Νόμο;

Ο Κλιματικός Νόμος ορίζει το θεσμικό πλαίσιο για τη σταδιακή μείωση των ανθρωπογενών εκπομπών αερίων του θερμοκηπίου με σκοπό την αντιμετώπιση της κλιματικής κρίσης και την επίτευξη κλιματικής ουδετερότητας το 2050.

Περιλαμβάνει:

- Εθνικούς ποσοτικούς στόχους και επιμερισμό τους στους 7 κυριότερους τομείς μέσω της σύνταξης πενταετών προϋπολογισμών άνθρακα με βάση τις προβλέψεις του ΕΣΕΚ.
- Ενσωμάτωση των μέτρων προσαρμογής στην κλιματική αλλαγή στις τομεακές πολιτικές.
- Σύστημα διακυβέρνησης και δείκτες παρακολούθησης.
- Γενικές κατευθύνσεις και συγκεκριμένα μέτρα.

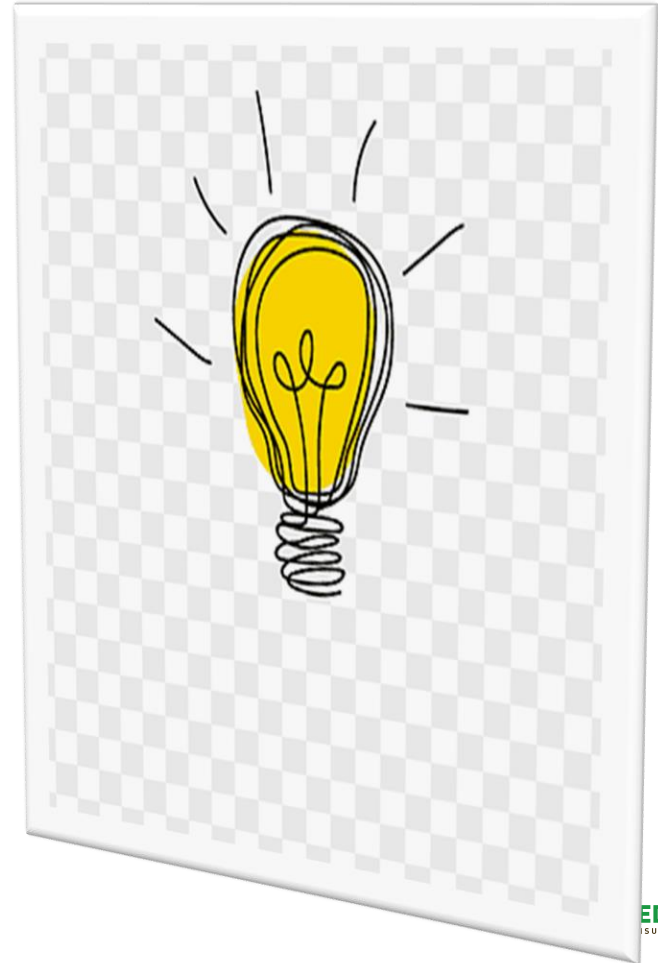

Τι περιλαμβάνεται στον Κλιματικό Νόμο;

Ουσιαστικά πρόκειται για τον Οδικό Χάρτη που θα υιοθετήσει η χώρα προκειμένου να επιτευχθεί ο στόχος της κλιματικής ουδετερότητας έως το 2050. Για τον σκοπό αυτόν, θεσπίζονται οι εξής ποσοτικοί στόχοι:

- Μείωση εκπομπών αερίων θερμοκηπίου κατά **55% έως το 2030** σε σχέση με το 1990.
- Μείωση εκπομπών αερίων θερμοκηπίου κατά **80% έως το 2040** σε σχέση με το 1990.
- Κλιματική **ουδετερότητα έως το 2050** (αυτό σημαίνει ότι οι ρύποι που εκλύονται από τις ρυπογόνες παραγωγικές δραστηριότητες πρέπει να απορροφώνται πλήρως).

Οι στόχοι και η πορεία επίτευξής τους θα επανεξετάζονται κάθε πέντε χρόνια, αρχής γενομένης από το τέλος του 2024.

Εθνικός Κλιματικός Νόμος

Στον νόμο:

- Ορίζονται **νέες υποχρεώσεις** για τους **ΟΤΑ** και τις **επιχειρήσεις**
- Περιλαμβάνονται 44 Άρθρα, από τα οποία τα Άρθρα **12, 19 & 20** επηρεάζουν τις επιχειρήσεις

Ας δούμε τα άρθρα αναλυτικά...

Άρθρο 20 – Ποιους αφορά;

- Τις **εισηγμένες στο χρηματιστήριο** επιχειρήσεις
- Τα **πιστωτικά ιδρύματα**
- Τις **ασφαλιστικές** επιχειρήσεις
- Τις επιχειρήσεις **επενδύσεων**
- Τις επιχειρήσεις **σταθερής και κινητής τηλεφωνίας**
- Τις εταιρίες **ύδρευσης και αποχέτευσης**
- Τις εταιρίες **ταχυμεταφορών**
- Τις επιχειρήσεις **παροχής ηλεκτρικής ενέργειας και φυσικού αερίου**
- Τις **αλυσίδες λιανεμπορίου** που απασχολούν πάνω από **500 εργαζόμενους**
- Τις επιχειρήσεις παροχής **υπηρεσιών εφοδιαστικής**
- Τις αστικές εταιρείες **παροχής συγκοινωνιακού έργου**

**Εξαιρούνται οι μικρές και πολύ μικρές επιχειρήσεις*

Άρθρο 20 – Υποχρεώσεις (1)

Έως την **31η Οκτωβρίου 2023**, τα νομικά πρόσωπα πρέπει να **υποβάλλουν έκθεση σχετικά με το ανθρακικό τους αποτύπωμα για το έτος αναφοράς 2022**

Άρθρο 20 – Υποχρεώσεις (1)

Ο Υπολογισμός Ανθρακικού Αποτυπώματος γίνεται βάση των:

1. «**2006 IPCC Guidelines for National Greenhouse Gas Inventories**»
2. «**GHG Protocol – World Resources Institute**»
3. **ISO 14064-1:2018**

Κατηγορία 1

Άμεσες εκπομπές

Κατηγορία 2

Έμμεσες εκπομπές που προκύπτουν από την κατανάλωση της ηλεκτρικής ενέργειας

Άρθρο 20 – Υποχρεώσεις (2)

Στην έκθεση πρέπει να συμπεριλαμβάνονται **εθελοντικοί στόχοι** και **δράσεις μείωσης των εκπομπών από μέρους των επιχειρήσεων**

Η πραγματοποίηση των αυτοελέγχων ανατίθεται από το νομικό πρόσωπο, σε διαπιστευμένο από το ΕΣΥΔ κατά EN ISO 14065, φορέα επαλήθευσης εκπομπών Ατθ.

Έως την 1η Ιανουαρίου του 2025 το Υπουργείο Περιβάλλοντος και Ενέργειας εξετάζει τη δυνατότητα θέσπισης στόχων μείωσης των εκπομπών ανά κλάδο δραστηριότητας, σε αντιστοιχία με τους εθνικούς στόχους.

Σε περίπτωση μη έγκαιρης υποβολής της έκθεσης, **επιβάλλεται πρόστιμο πενήντα (50) ευρώ** για κάθε μέρα καθυστέρησης. Το πρόστιμο δεν υπερβαίνει το **0,01% επί του συνολικού κύκλου εργασιών της τελευταίας χρήσης** του φορέα του έργου ή της δραστηριότητας με βάση τον κύκλο εργασιών της τελευταίας υποβληθείσας δήλωσης φορολογίας εισοδήματος.

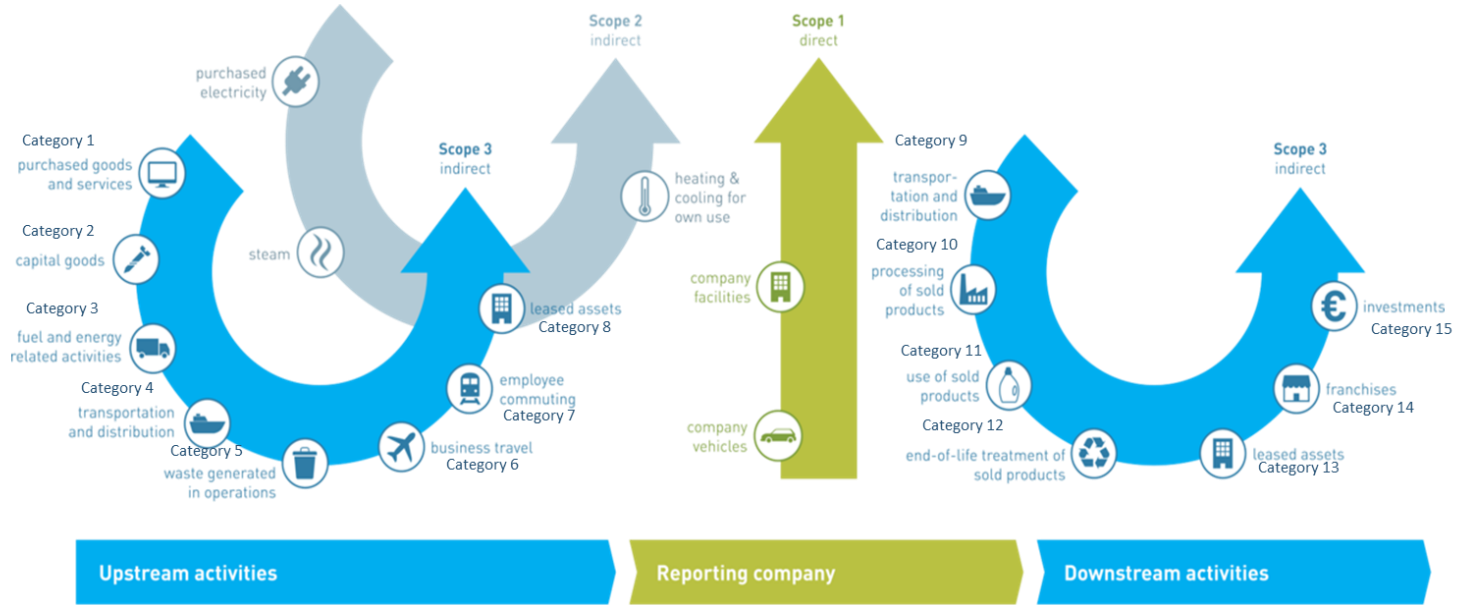
Scope 3

Σε περίπτωση που μια εταιρία επιθυμεί να κάνει συνολικό υπολογισμό του Ανθρακικού της Αποτυπώματος κάνοντας ένα βήμα παραπέρα από όσα ορίζει ο Νόμος, οφείλει να υπολογίσει και τις εκπομπές **Scope 3 (έμμεσες εκπομπές που αφορούν την εφοδιαστική αλυσίδα)**.

Ανάλογα με τον κλάδο, οι εκπομπές της αλυσίδας αξίας μπορεί να αποτελούν έως και το 80% των συνολικών περιβαλλοντικών επιπτώσεων μιας εταιρείας. Ως εκ τούτου, διαδραματίζουν σημαντικό ρόλο σε μια ισχυρή στρατηγική απανθρακοποίησης.

Δεδομένου ότι οι εκπομπές του Scope 3 δεν είναι άμεσα υπό τον έλεγχο μιας εταιρείας, είναι δύσκολο να αξιολογηθούν. Αλλά οι εταιρείες δεν έχουν την πολυτέλεια να τις παρακάμψουν ή να τις αγνοήσουν πια. Οι εκπομπές του πεδίου 3 πρέπει να ποσοτικοποιηθούν με βάση αξιόπιστα δεδομένα που βασίζονται στη βιομηχανία και με τον σωστό τρόπο. Χωρίς μια "Scope 3" κατάλληλη στρατηγική οι επιχειρήσεις θα μπορούσαν να αντιμετωπίσουν ζημιά στη φήμη τους λόγω του green-washing, των υψηλών κεφαλαιουχικών δαπανών, των οικονομικών κινδύνων ή ακόμη και της απώλειας της «άδειας λειτουργίας».

Scope 3

ISO 14064	Category 1	Category 2	Category 3	Category 4	Category 5	Category 6
	☐ Scope 1	☐ Scope 2	☐ Scope 3 – Category 4 ☐ Scope 3 - Category 6 & 7 ☐ Scope 3 - Category 9	☐ Scope 3 - Category 1, 2 & 3 ☐ Scope 3 - Category 5 ☐ Scope 3 - Category 8	☐ Scope 3 – Category 10, 11, 12 ☐ Scope 3 - Category 13 ☐ Scope 3 - Category 15	☐ Scope 3 - Category 14

Άρθρο 19 – Ποιες επιχειρήσεις αφορά;

4η Ομάδα* - συστήματα περιβαλλοντικών υποδομών

6η Ομάδα*- Τουριστικές εγκαταστάσεις και έργα αστικής ανάπτυξης, κτιριακού τομέα, αθλητισμού και αναψυχής

7η Ομάδα*- πτηνοκτηνοτροφικές εγκαταστάσεις

8η Ομάδα* - υδατοκαλλιέργειες

9η Ομάδα** - βιομηχανικές δραστηριότητες και συναφείς εγκαταστάσεις

*Υ.Α. 37674/2016 ΥΠΕΝ

**της υπ' αρ. 92108/1045/Φ.15/2020 (Β' 3833) κοινής απόφασης των Υπουργών Ανάπτυξης και Επενδύσεων και Περιβάλλοντος και Ενέργειας

Άρθρο 19 – Υποχρεώσεις (1)

Έως την **1η Ιανουαρίου 2026**, για το σύνολο των υφιστάμενων έργων και δραστηριοτήτων της εταιρείας, υποβάλλεται έκθεση στην αρμόδια για την περιβαλλοντική αδειοδότηση αρχή, προκειμένου να αποτυπωθεί ο τρόπος συμμόρφωσης με τον στόχο μείωσης των εκπομπών. Από το **2026 και έπειτα**, ο φορέας του έργου ή της δραστηριότητας της παρ. 1 υποβάλλει στην αδειοδοτούσα περιβαλλοντική αρχή **έως την 31η Οκτωβρίου κάθε έτους**, έκθεση σχετικά με τις εκπομπές του προηγούμενου έτους.

Οι ετήσιες εκθέσεις απογραφής που υποβάλλουν οι φορείς εκμετάλλευσης των εγκαταστάσεων που υπάγονται στο Σ.Ε.Δ.Ε., ελέγχονται και επαληθεύονται **σύμφωνα με τα προβλεπόμενα στον Εκτελεστικό Κανονισμό (ΕΕ) 2018/2067** της Επιτροπής της 19ης Δεκεμβρίου 2018

Σε περίπτωση **μη έγκαιρης υποβολής της έκθεσης** για τις εγκαταστάσεις που δεν υπάγονται στο Σ.Ε.Δ.Ε. επιβάλλεται **πρόστιμο εκατό (100) ευρώ για κάθε μέρα καθυστέρησης**. Το πρόστιμο δεν υπερβαίνει το **0,1% επί των ετήσιων ακαθάριστων εσόδων του φορέα** του έργου ή της δραστηριότητας

Σε περίπτωση **μη επίτευξης του στόχου μείωσης των εκπομπών** που προβλέπεται στην Α.Ε.Π.Ο., επιβάλλεται **διοικητικό πρόστιμο** αναλογικό της απόκλισης από τον στόχο, το οποίο δεν υπερβαίνει το μισό τοις εκατό **(0,5%) επί του συνολικού κύκλου εργασιών** της τελευταίας χρήσης του φορέα του έργου ή της δραστηριότητας, με βάση τον κύκλο εργασιών της τελευταίας υποβληθείσας δήλωσης φορολογίας εισοδήματος.

Άρθρο 19 – Επίτευξη στόχων

Για την επίτευξη του στόχου ο φορέας **μπορεί να προβαίνει σε αντιστάθμιση εκπομπών** μέσω:

- **Αγοράς πράσινων πιστοποιητικών** μέσω της εφαρμογής του Συστήματος Εγγυήσεων Προέλευσης και του Μηχανισμού Διασφάλισης του ή
- **Εθνικής εθελοντικής αγοράς δικαιωμάτων**, ιδίως μέσω φυτεύσεων, συμπεριλαμβανομένων δασώσεων, μέσω αναδασώσεων ή με άλλο εναλλακτικό τρόπο ισοδύναμου αποτελέσματος

Σε περίπτωση που ο φορέας του έργου ή της δραστηριότητας διαθέτει περισσότερες από μια, ομοειδείς μεταξύ τους εγκαταστάσεις, για την επίτευξη του στόχου, **δύναται να υπολογίζεται το άθροισμα των εκπομπών των ομοειδών εγκαταστάσεων αυτών**. Στο άθροισμα αυτό δύναται να συμπεριλαμβάνονται και οι εκπομπές τυχόν σταθερών εγκαταστάσεων του φορέα που **υπάγονται στο Σ.Ε.Δ.Ε.**

Επαλήθευση εκπομπών

Η απογραφή των εκπομπών αερίων του θερμοκηπίου θα πρέπει να **ελεγχθεί** και να **επαληθευθεί** από επίσημα διαπιστευμένο φορέα επαλήθευσης

Επιτόπια
επίσκεψη
του
επαληθευτή

Ανασκόπηση της
μεθόδου που
ακολούθησε η
εγκατάσταση για
τον υπολογισμό
του ανθρακικού
αποτυπώματος

Αναλυτικός
έλεγχος των
τεκμηρίων (πχ.
λογαριασμοί
ρεύματος,
καυσίμων,
λογιστικά
στοιχεία, κλπ)

Έκθεση
Επαλήθευσης

Άρθρο 12 – Τι αφορά;

- Από **1η Ιανουαρίου του 2024**, το **25%** τουλάχιστον των **νεοαποκτηθέντων εταιρικών οχημάτων** πρέπει να είναι αμιγώς ηλεκτρικά οχήματα ή υβριδικά ηλεκτρικά οχήματα εξωτερικής φόρτισης ρύπων, με εκπομπές έως **50 gr CO₂ (CO₂/km)**. Μη συμμόρφωση με το μέτρο φέρει πρόστιμο **10.000 €**
- Από **1η Ιανουαρίου του 2030**, όλα τα νέα επιβατικά και ελαφρά επαγγελματικά οχήματα είναι **μόνο** οχήματα μηδενικών εκπομπών

**Για τον υπολογισμό του ποσοστού του πρώτου εδαφίου προσμετρώνται τα νέα αυτοκίνητα που αποκτώνται με πώληση και χρηματοδοτική μίσθωση. Το ποσοστό υπολογίζεται σε ετήσια βάση.*

***Η υποχρέωση υφίσταται για κάθε εταιρεία που έχει αποκτήσει τουλάχιστον τέσσερα (4) εταιρικά αυτοκίνητα εντός του οικονομικού έτους. Αν η εταιρεία δεν έχει αποκτήσει τουλάχιστον τέσσερα (4) εταιρικά αυτοκίνητα εντός του οικονομικού έτους, στον υπολογισμό του πρώτου εδαφίου προσμετρώνται τα αυτοκίνητα που αποκτήθηκαν σωρευτικά από την 1η Ιανουαρίου 2024 και για όλα τα επόμενα έτη.*

****Το πρόστιμο δεν επιβάλλεται αν η εταιρεία έχει προβεί σε παραγγελία του οχήματος πριν την 1η Ιανουαρίου 2024 και αυτό δεν έχει παραληφθεί για λόγους που δεν οφείλονται στον αγοραστή και σε κάθε περίπτωση για λόγους ανωτέρας βίας.*

Χρονοδιάγραμμα υποχρεώσεων των επιχειρήσεων

ΑΡΘΡΟ 20: Υποβολή της πρώτης **έκθεσης Ανθρακικού Αποτυπώματος** (για ορισμένες επιχειρήσεις) για τα πεδία εφαρμογής **1&2**

31/10/2023

01/01/2024

ΑΡΘΡΟ 12: Το **1/4** των νέων **εταιρικών οχημάτων** να είναι αμιγώς ηλεκτρικά ή υβριδικά οχήματα

ΑΡΘΡΟ 19: Υποβολή της **έκθεσης συμμόρφωσης** για τις ομάδες δραστηριοτήτων 4, 6, 7, 8, 9 κατηγορίας Α' του ν. 4014/2011 εκτός ΣΕΔΕ

01/01/2026

31/10/2026

ΑΡΘΡΟ 19: Υποβολή της πρώτης ετήσιας **επαληθευμένης** έκθεσης απογραφής εκπομπών για τις ομάδες δραστηριοτήτων 4, 6, 7, 8, 9 κατηγορίας Α' του ν. 4014/2011 εκτός ΣΕΔΕ

ΑΡΘΡΟ 12: Όλα τα νέα επιβατικά και **ελαφρά επαγγελματικά οχήματα** να είναι αμιγώς ηλεκτρικά

01/01/2030